

Προς την
Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων
Της Βουλής των Ελλήνων
Δια του Προέδρου
κ. Στεφανάδη Ισιδώρου Χριστόδουλου

10 Μαρτίου 2026

Υπόμνημα
Οργανωτικής επιτροπής του δικτύου
Προέδρων και Κοσμητόρων Τμημάτων Τεχνών των ελληνικών δημόσιων ΑΕΙ

Θέμα: Παρατηρήσεις επί του νομοσχεδίου του ΥΠΙΑΙΘΑ με τίτλο:

«Ίδρυση Ανώτατης Σχολής Παραστατικών Τεχνών, σύσταση νέας κατηγορίας θέσεων Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης, πλαίσιο λειτουργίας Ανώτερων Σχολών Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης και Ανώτερων Σχολών Μουσικής Εκπαίδευσης και άλλες ρυθμίσεις».

Αξιότιμε κ. Πρόεδρε,

Αξιότιμα μέλη της Επιτροπής,

Ως τριμελής οργανωτική επιτροπή ενός δικτύου 24 Προέδρων και Κοσμητόρων Τμημάτων Τεχνών των ελληνικών δημόσιων ΑΕΙ, θα θέλαμε να τοποθετηθούμε σχετικά με το νομοσχέδιο για την ίδρυση της Ανώτατης Σχολής Παραστατικών Τεχνών, το οποίο τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση έως τις 10 Μαρτίου.

Τα Τμήματα Τεχνών, εκπροσωπούμε μια μακριά παράδοση διδασκαλίας των Τεχνών στο Πανεπιστήμιο, η οποία ως προς τις Παραστατικές Τέχνες (Θέατρο και Μουσική) υπερβαίνει

τα τριάντα έτη, συνδυάζοντας την έρευνα με την καλλιτεχνική πρακτική, αλλά και την παιδαγωγική των τεχνών. Δραστηριοποιούμαστε στον δημόσιο χώρο σχετικά με θέματα διδασκαλίας των τεχνών στο Πανεπιστήμιο από το 2024 και έχουμε κάνει επανειλημμένα διαβήματα στο ΥΠΑΙΘΑ σχετικά με το σχέδιο ίδρυσης της νέας Σχολής Παραστατικών Τεχνών, με μικρή ωστόσο ανταπόκριση εκ μέρους του Υπουργείου. Παρόλο που το νομοσχέδιο έχει πλέον ήδη διαμορφωθεί, η τριμελής οργανωτική επιτροπή θεωρούμε ότι ακόμα και τώρα μπορούμε να συμβάλουμε στην βελτίωσή του.

Στα θετικά στοιχεία του νομοσχεδίου συγκαταλέγονται κυρίως:

- Η πρόβλεψη η νέα Σχολή Παραστατικών Τεχνών να συμπεριλαμβάνει 2 τμήματα Ορχηστικής Τέχνης, εισάγοντας για πρώτη φορά στο ελληνικό πανεπιστήμιο το γνωστικό αντικείμενο του Χορού σε επίπεδο Τμήματος.
- Η πρόβλεψη για την συστηματική ανωτατοποίηση των πτυχίων των Ανώτερων Σχολών παραστατικών τεχνών (επιπέδου 5), μέσω συμπληρωματικών σπουδών στην ΑΣΠΤ καθώς και στα υφιστάμενα Τμημάτων Τεχνών των ελληνικών δημόσιων ΑΕΙ.

Εκφράζουμε όμως έντονη ανησυχία ως προς τον ακαδημαϊκό σχεδιασμό της ΑΣΠΤ, ο οποίος παρουσιάζει σοβαρά προβλήματα ερευνητικής επάρκειας. Η προσέγγιση που επιχειρείται για την ίδρυσή της ΑΣΠΤ με βάση τις υφιστάμενες Ανώτερες Κρατικές Σχολές Παραστατικών Τεχνών φαίνεται να μην έχει προοπτική. Επιχειρείται με αρκετή προχειρότητα η ανωτατοποίηση αυτών των Σχολών, αξιοποιώντας το πρότυπο των ελληνικών πανεπιστημιακών τμημάτων, το οποίο είναι κυρίως ερευνητικού χαρακτήρα. Ως αποτέλεσμα, το πρότυπο αυτό δεν προσαρμόζεται εύκολα σε ιδρύματα τα οποία έχουν αμιγώς ή κυρίως καλλιτεχνικό χαρακτήρα, με κίνδυνο να πληγούν, αφ' ενός η υψηλής στάθμης εκπαιδευτική παράδοση που έχουν δημιουργήσει οι Ανώτερες Κρατικές Σχολές Θεάτρου, Ορχηστικής Τέχνης και Μουσικής και αφ' ετέρου η ερευνητική αρτιότητα των καλλιτεχνικών σπουδών στο πανεπιστήμιο.

Οι παρατηρήσεις μας αφορούν σε τρεις βασικούς άξονες του νέου νομοσχεδίου για την ΑΣΠΤ:

1. Στην εισαγωγή φοιτητών/τριων στην ΑΣΠΤ (Άρθρο 9),
2. Στη στελέχωση της Σχολής με διδακτικό προσωπικό (Άρθρα 12, 13 και 18)
3. Στα επαγγελματικά δικαιώματα που εξασφαλίζει το νέο ΠΕ Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης (Άρθρα 4 και 35).

Σύνοψη

Στο κείμενο που ακολουθεί υποστηρίζουμε και εισηγούμαστε τα εξής:

1. Ορισμός του θεσμικού πλαισίου που θα διέπει τις δια ζώσης εισαγωγικές εξετάσεις στην ΑΣΠΤ. Ως προς τις γραπτές εισαγωγικές εξετάσεις, προσαρμογή των μαθημάτων των Πανελλαδικών Εξετάσεων (Σχολιασμός Άρθρου 9).

2. Επανεισαγωγή των καλλιτεχνικών μαθημάτων στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση με σχετική πρόβλεψη στο παρόν νομοσχέδιο (Σχολιασμός Άρθρου 9)
3. Τα τυπικά προσόντα που απαιτούνται για εκλογή σε θέσεις ΔΕΠ ορίζονται επαρκώς και για την ΑΣΠΤ από τον ισχύοντα νόμο 4753/2022. Συνεπώς δεν χρειάζεται ο ορισμός κριτηρίων κατ' εξαίρεση του νόμου αυτού στο παρόν νομοσχέδιο (Άρθρο 12 παρ. 1).
4. Η εκλογή μελών ΔΕΠ χωρίς πτυχίο και χωρίς διδακτική εμπειρία σε ΑΕΙ, με μόνο κριτήριο το διακεκριμένο καλλιτεχνικό έργο προσβάλλει την ακαδημαϊκή δεοντολογία. Προτείνουμε την αφαίρεση της εν λόγω πρόβλεψης από το νομοσχέδιο (Άρθρο 12, παρ. 2)
5. Η θεσμοθέτηση της νέας κατηγορίας Ειδικού Καλλιτεχνικού Προσωπικού είναι χρήσιμη ως προς την διδασκαλία των Τεχνών στο πανεπιστήμιο. Εισηγούμαστε να παρέχεται η δυνατότητα προσλήψεων Ειδικού Καλλιτεχνικού Προσωπικού σε όλα τα Τμήματα Τεχνών των ΑΕΙ (άρθρο 13).
6. Εισηγούμαστε την αφαίρεση της πρόβλεψης περιορισμένο ποσοστό του Ειδικού Καλλιτεχνικού Προσωπικού να προσλαμβάνεται χωρίς πτυχίο (άρθρο 13).
7. Εισηγούμαστε την παροχή θέσεων ΕΕΠ στην ΑΣΠΤ. Δεδομένου ότι οι θέσεις αυτές δεν έχουν ερευνητικό χαρακτήρα, προτείνουμε προσαρμογές στο υφιστάμενο νόμο 4753/2022, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα να γίνονται προσλήψεις και χωρίς διδακτορικό (με πτυχίο).
8. Προτείνουμε την αφαίρεση της μεταβατικής διάταξης που επιτρέπει την μετακίνηση μελών ΔΕΠ από άλλα ΑΕΙ και ειδικά της περιφέρειας, προς την ΑΣΠΤ κατά παρέκκλιση του ισχύοντος νόμου ως προς τις μετακινήσεις. Εναλλακτικά προτείνουμε να παρέχεται νέα θέση ΔΕΠ προς σε κάθε τμήμα της περιφέρειας απ' όπου μετακινείται μέλος ΔΕΠ προς την ΑΣΠΤ (Άρθρο 18 παρ. 1).
9. Προτείνουμε την αφαίρεση της μεταβατικής διάταξης που επιτρέπει την εκλογή μελών ΔΕΠ με πτυχίο Ανώτερων Σχολών (Άρθρο 18 παρ. 2).
10. Να προσδιοριστεί σε ποιους κλάδους ΠΕ θα ενταχθούν οι απόφοιτοι/ες της Ανώτατης Σχολής Παραστατικών Τεχνών και με ποιες προϋποθέσεις. Να προβλεφθεί κλάδος για τους απόφοιτους/ε των Τμημάτων Ορχηστικής Τέχνης (Άρθρο 35)
11. Να προβλεφθεί ποσοστοποίηση των υποψηφίων στις προκηρύξεις πρόσληψης στη Μέση και στη Δημοτική Εκπαίδευση ανάλογα με το Τμήμα αποφοίτησης με δεδομένο ότι οι απόφοιτοι/ες των υπαρχόντων Τμημάτων Θεατρικών Σπουδών ή Θεάτρου και Μουσικών Σπουδών είναι αριθμητικά περισσότεροι (Άρθρο 35).
12. Να γίνουν διευκρινίσεις στο υπό διαβούλευση νομοσχέδιο σε σχέση με το υπό ποιες προϋποθέσεις οι απόφοιτοι των Ανώτερων Καλλιτεχνικών Σχολών θα έχουν τη δυνατότητα να διδάξουν ως κλάδος ΚΕ στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Άρθρο 35).

Αναλυτικά, η επιχειρηματολογία μας έχει ως εξής:

Άξονας 1

Η εισαγωγή φοιτητών/τριων στην ΑΣΠΤ (Άρθρο 9),

Άρθρο 9

Εισαγωγή στην Ανώτατη Σχολή Παραστατικών Τεχνών

Το άρθρο αυτό ορίζει ότι η εισαγωγή στην ΑΣΠΤ «πραγματοποιείται μέσω ειδικών εξετάσεων **κατά παρέκκλιση**» του ισχύοντος νόμου για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αποφοίτων Γενικού Λυκείου. «Οι ειδικές εξετάσεις συνίστανται σε υποχρεωτική δια ζώσης εξέταση -ακρόαση των υποψηφίων φοιτητών σε καλλιτεχνικές δεξιότητες και σε γραπτή και προφορική εξέταση σε επιλεγμένα θέματα».

Επισημαίνουμε δύο ζητήματα ως προς την εισαγωγή των φοιτητών στην ΑΣΠΤ:

- i. Ο νέος τρόπος εξέτασης παρακάμπτει τις πανελλαδικές εξετάσεις, θεσμό αδιαμφισβήτητης εγκυρότητας. Δεν ορίζεται όμως το νέο θεσμικό πλαίσιο που θα εξασφαλίζει το αδιάβλητο των ειδικών εισαγωγικών εξετάσεων στην ΑΣΠΤ. Αυτό είναι επιτακτικό, δεδομένου ότι η εξέταση των υποψηφίων συμπεριλαμβάνει υποχρεωτική δια ζώσης ακρόαση, προσβάλλοντας δυνάμει την αμεροληψία που δίνει η ανωνυμία των γραπτών στις πανελλαδικές εξετάσεις.

Δεδομένου ότι η νέα Σχολή έχει πρωτίστως καλλιτεχνικό αντικείμενο που σχετίζεται με το σώμα, **είναι εύλογο να απαιτείται δια ζώσης εξέταση. Θα πρέπει ωστόσο να υπάρχει πρόβλεψη στο νομοσχέδιο ως προς το πώς θα εξασφαλίζεται η ισονομία.** Για τον ίδιο λόγο, ως προς το γραπτό σκέλος της εξέτασης, **εισηγούμαστε να μην παρακαμφθούν οι πανελλαδικές εξετάσεις.** Ειδικότερα μπορεί να γίνει μια επιλογή μαθημάτων από τις πανελλαδικές που θα απαιτούνται για την εισαγωγή στην νέα Σχολή. Επισημαίνουμε ότι αυτή η ρύθμιση διέπει με Προεδρικό Διάταγμα του 2024 τις εισαγωγικές εξετάσεις στα υφιστάμενα Τμήματα Μουσικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο, στα οποία συμπεριλαμβάνεται και δια ζώσης εξέταση.

- ii. Ως πρωταρχικός στόχος της ΑΣΠΤ ορίζεται «Η αναβάθμιση των σπουδών των παραστατικών τεχνών» (άρθρο 1α). Ο στόχος αυτός, στο ανώτατο εκπαιδευτικό επίπεδο, συνδέεται στενά με την κατάρτιση ως προς τις τέχνες που έχουν λάβει οι φοιτητές/τριες στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Η κατάργηση των καλλιτεχνικών μαθημάτων στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση θέτει τους υποψηφίους της ΑΣΠΤ καθώς και των δικών μας Τμημάτων Τεχνών σε μειονεκτική θέση έναντι υποψηφίων που έχουν διδαχθεί στο σχολείο τα μαθήματα στα οποία εξετάζονται για την εισαγωγή τους στο πανεπιστήμιο. Η διάκριση αυτή γίνεται ακόμα πιο προβληματική με την θεσμοθέτηση, στο νέο νομοσχέδιο του Διεθνούς Απολυτηρίου (International Baccalaureate), το οποίο προσφέρει εκπαίδευση στις Παραστατικές Τέχνες (International Baccalaureate in Performing Arts).

Προκειμένου να αντιμετωπιστεί αυτή η ανισομέρεια, **προτείνουμε την επανεισαγωγή των καλλιτεχνικών μαθημάτων στο γυμνάσιο και το λύκειο. Η σχετική ρύθμιση μπορεί να γίνει άμεσα στο νέο νομοσχέδιο, δεδομένου ότι μεγάλο μέρος του αφορά στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση.** Προτείνουμε επιπλέον, όπως έχουμε ήδη κάνει σε πρόσφατα διαβήματά μας προς το ΥΠΑΙΘΑ, την διεύρυνση των καλλιτεχνικών μαθημάτων για την πρωτοβάθμια και την δευτεροβάθμια εκπαίδευση, με την προσθήκη νέου ΠΕ Οπτικοακουστικών Τεχνών και Κινηματογράφου.

Άξονας 2

Στελέχωση της ΑΣΠΤ με διδακτικό προσωπικό (Άρθρα 12, 13 και 18)

Ειδικότερα:

Προϋποθέσεις εκλογής και εξέλιξης μελών ΔΕΠ της ΑΣΠΤ (Άρθρο 12)

Ειδικό Καλλιτεχνικό Προσωπικό (Άρθρο 13)

Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού .... Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Ε (Άρθρο 18)

Άρθρο 12

Παράγραφος 1

Το εν λόγω άρθρο στην παρ. 1 ορίζει ότι η εκλογή των μελών ΔΕΠ θα γίνεται «**κατ'εξαίρεση των σχετικών προϋποθέσεων** που ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 143 του ν. 4957/2022 (Α 141)». Δεν είναι σαφές από τη διατύπωση εάν 1. Η εκλογή των ΔΕΠ θα γίνεται **αποκλειστικά** με τα νέα κατ'εξαίρεση κριτήρια ή εάν 2. Οι νέες προϋποθέσεις θα ισχύουν παράλληλα με αυτές που ορίζει ο ν. 4957/2022.

Μια βασική διαφορά που εισάγει το άρθρο 12 σε σχέση με τον ν. 4957/2022 είναι ότι για την εκλογή σε θέση ΔΕΠ (π.χ. Επίκουρου Καθηγητή) απαιτείται, ως προς τα ακαδημαϊκά προσόντα, πτυχίο, ενώ με την ισχύουσα νομοθεσία απαιτείται διδακτορικό δίπλωμα. Ωστόσο η απαίτηση του διδακτορικού μπορεί να παρακάμπτεται κατ'εξαίρεση στον ν. 4957/2022 (άρθρο 143, παρ. 2), εάν οι υποψήφιοι έχουν διακεκριμένο επαγγελματικό έργο. Μάλιστα υπάρχουν αρκετά Τμήματα Τεχνών στα ελληνικά ΑΕΙ όπου μέλη ΔΕΠ έχουν εκλεγεί χωρίς διδακτορικό δίπλωμα, βάσει του αναγνωρισμένου καλλιτεχνικού τους έργου. **Συνεπώς ο ισχύων νόμος καλύπτει ευέλικτα και με επάρκεια την δυνατότητα εκλογής υποψηφίων με ή χωρίς διδακτορικό δίπλωμα.**

Επισημαίνουμε ότι υπάρχει πλήθος αξιόλογων υποψηφίων για θέσεις ΔΕΠ σε καλλιτεχνικά αντικείμενα των παραστατικών τεχνών (Θέατρο, Χορός, Μουσική) όπως διαπιστώνουμε από τις θέσεις που έχουν προκηρυχτεί από το 2020 στα δικά μας

Τμήματα.¹ Επισημαίνουμε επίσης ειδικότερα ότι υπάρχει μια νέα γενιά καλλιτεχνών με σπουδές κυρίως στο εξωτερικό, οι οποίοι είναι διδάκτορες καλλιτεχνικής πρακτικής (practice as research). Αυτό σημαίνει ότι έχουν εκπαιδευτεί ως προς την σύγχρονη μεθοδολογία διδασκαλίας των Τεχνών στο Πανεπιστήμιο η οποία αξιοποιεί την έρευνα στην καλλιτεχνική δημιουργία. Ευνόητα, μέλη ΔΕΠ αυτού του προφίλ μπορούν να συμβάλουν πολύ αποτελεσματικά στην αναβάθμιση και διεθνοποίηση των Ανώτατων Σπουδών στις Παραστατικές Τέχνες στην Ελλάδα.

Ωστόσο το Άρθρο 12 παρ. 1 δυσκολεύει την υποβολή υποψηφιοτήτων από διδάκτορες καλλιτέχνες, με τις υπόλοιπες προϋποθέσεις που θέτει, πέρα από το πτυχίο. Εξαιρείται η απαίτηση διακεκριμένου καλλιτεχνικού έργου, η οποία είναι εύλογη σε ένα τμήμα με ισχυρή καλλιτεχνική ταυτότητα όπως το ΑΣΠΤ. Πέραν αυτής όμως, κατά το νομοσχέδιο απαιτούνται πέντε έτη επαγγελματικής εμπειρίας καθώς και τρία έτη αυτοδύναμης διδασκαλίας σε ΑΕΙ μετά την απόκτηση του πτυχίου.² Ο ισχύων νόμος προβλέπει ως τυπικό προσόν μια τριετία διδακτικής εμπειρίας σε ΑΕΙ ή/και επαγγελματικό/ερευνητικό έργο, τα οποία μπορούν να καλύπτουν αυτή την προϋπόθεση συνδυαστικά (143, παρ. 6αβ).

Η αναμονή πέντε ετών για την απόκτηση των λοιπών τυπικών προσόντων για την δυνατότητα υποβολής υποψηφιοτήτων σε θέση ΔΕΠ μας φαίνεται υπερβολική σε σχέση με την τριετία που ορίζει ο ισχύων νόμος για τους κατόχους διδακτορικού. Η εκπόνηση ενός διδακτορικού, ως γνωστόν, απαιτεί πολυετή αφοσίωση.

Συμπερασματικά, θεωρούμε ότι η εκλογή των μελών ΔΕΠ στην νέα Σχολή μπορεί να γίνεται με τον ισχύοντα νόμο, με κάποια προσαρμογή ενδεχομένως για να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση, εναλλακτικά, στην καλλιτεχνική επαγγελματική εμπειρία, για όσους δεν διαθέτουν διδακτορικό δίπλωμα. Ωστόσο και χωρίς την ειδική έμφαση στο καλλιτεχνικό έργο, εκλέγονται εδώ και πολλά χρόνια αξιολογότεροι καλλιτέχνες στις Παραστατικές Τέχνες ως ΔΕΠ στο πανεπιστήμιο με ή και χωρίς διδακτορικό δίπλωμα.

Παράγραφος 2

Η παράγραφος 2 του άρθρου 12 ορίζει ότι σε **εξαιρετικές περιπτώσεις**, υποψήφιοι με ιδιαίτερα διακεκριμένο καλλιτεχνικό έργο μπορούν να εκλεγούν σε θέση ΔΕΠ

---

¹ Αυτό διαπιστώνεται εύκολα, με διακρίβωση του αριθμού των υποψηφιοτήτων για θέσεις καλλιτεχνικού ή καλλιτεχνικού και ερευνητικού χαρακτήρα σε γνωστικά αντικείμενα των παραστατικών τεχνών, οι οποίες έχουν προκηρυχτεί τα τελευταία 5 χρόνια στα υφιστάμενα Τμήματα Τεχνών όπως π.χ. το τμήμα Θεάτρου του ΑΠΘ, το Τμήμα Μουσικών Σπουδών ΕΚΠΑ ή το Τμήμα Παραστατικών και Ψηφιακών Τεχνών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου (έτος ίδρυσης 2019).

² Επισημαίνουμε παρενθετικά ότι εάν ο υποψήφιος δεν διαθέτει διδακτορικό δίπλωμα, θα έχει δυσκολία να καλύπτει την προϋπόθεση της τριετούς αυτοδύναμης διδασκαλίας στα ελληνικά δημόσια ΑΕΙ, καθώς μπορεί να διεκδικεί μόνο θέσεις εντεταλμένων διδασκόντων και όχι θέσεις που προκηρύσσονται μέσω ΕΣΠΑ, οι οποίες απευθύνονται αποκλειστικά σε νέους διδάκτορες. Σε παλαιότερο υπόμνημα που είχαμε στείλει στο ΥΠΑΙΘΑ σχετικά με την διδασκαλία των Τεχνών στο Πανεπιστήμιο (13/5/24), ζητούσαμε μεταξύ άλλων, να παρέχεται η δυνατότητα πρόσληψης υποψηφίων σε καλλιτεχνικά αντικείμενα, χωρίς διδακτορικό δίπλωμα.

χωρίς την προϋπόθεση να διαθέτουν πτυχίο πρώτου κύκλου σπουδών όπως ορίζει το άρθρο 12 (παρ. 1), αλλά και χωρίς την προϋπόθεση τριετούς αυτοδύναμης διδασκαλίας σε ΑΕΙ. Πού θεμελιώνεται η εξαίρεση της εξαίρεσης που ορίζει η παρ. 2 του άρθρου 12;

Επισημαίνουμε ότι:

- i. Αυτή η πρόβλεψη εισάγει μια καινοφανή εξαίρεση για τα πανεπιστημιακά δεδομένα ως προς τα Τμήματα Τεχνών, καθώς όλα τα μέλη ΔΕΠ που υπηρετούν επί του παρόντος στα εν λόγω Τμήματα συμπεριλαμβανομένων και αυτών που δεν έχουν διδακτορικό δίπλωμα, διαθέτουν τίτλο πρώτου κύκλου σπουδών.
- ii. Επιπλέον, όπως αναφέραμε πιο πάνω, δεν υπάρχει ένδεια αξιολογώτατων καλλιτεχνών στις παραστατικές τέχνες, οι οποίοι διαθέτουν πτυχίο και μπορούν να διεκδικήσουν θέσεις ΔΕΠ στο πανεπιστήμιο, παράλληλα με όσους έχουν διδακτορικό δίπλωμα.
- iii. Η διδασκαλία των τεχνών στο πανεπιστήμιο απαιτεί αφοσίωση, εμπειρία και ειδική τεχνογνωσία. Οι μεγάλοι καλλιτέχνες δεν είναι απαραίτητα και καλοί δάσκαλοι, ιδιαίτερα εάν δεν έχουν καμία απολύτως εξοικείωση με το ακαδημαϊκό περιβάλλον, μέσω ενός πανεπιστημιακού πτυχίου ή πρότερης διδακτικής εμπειρίας σε ΑΕΙ.
- iv. Σύμφωνα με το νομοσχέδιο, στους στόχους της ΑΣΠΤ συγκαταλέγεται και η επιστημονική έρευνα (Άρθρο 4, δ). Επιπλέον το νέο πανεπιστημιακό ίδρυμα προβλέπεται να χορηγεί πτυχία όχι μόνο 1ου αλλά και 2ου και 3ου κύκλου (άρθρο 11). Πώς θα είναι σε θέση τα μέλη ΔΕΠ χωρίς πανεπιστημιακό πτυχίο και ερευνητική πείρα να κατευθύνουν την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών;

Συμπερασματικά, για όλους τους παραπάνω λόγους, **εισηγούμαστε την αφαίρεση της παραγράφου 2 του Άρθρου 12.**

Άρθρο 13

Το άρθρο 13 εισάγει μια νέα κατηγορία μη μόνιμου Ειδικού Καλλιτεχνικού Προσωπικού, το οποίο θα εισάγεται στο διδακτικό δυναμικό στην ΑΣΠΤ με βάση έγκριτο καλλιτεχνικό έργο και πτυχίο. Η προϋπόθεση του πτυχίου μπορεί να αίρεται σε ποσοστό 20%, επί του συνόλου των μελών ΔΕΠ του διδακτικού προσωπικού.

- i. Η νέα κατηγορία του Ειδικού Καλλιτεχνικού Προσωπικού είναι χρήσιμη στο Πανεπιστήμιο, καθώς ενθαρρύνει τη στενότερη συσχέτιση τμημάτων τεχνών με το καλλιτεχνικό γίγνεσθαι. Τα Τμήματα Τεχνών των ΑΕΙ,

συμπεριλαμβανομένων και αυτών που απαιτούν διδακτορικό δίπλωμα για την πρόσληψη μελών ΔΕΠ, έχουν επισημάνει στο ΥΠΑΙΘΑ την ανάγκη να υπάρχει ευελιξία ως προς την δυνατότητα πρόσληψης συμβασιούχων διδασκόντων αναγνωρισμένου καλλιτεχνικού έργου, χωρίς διδακτορικό δίπλωμα.³ Ωστόσο δεν συμφωνούμε με την άρση της προϋπόθεσης του πτυχίου στην νέα αυτή κατηγορία Διδακτικού Προσωπικού, έστω και σε περιορισμένο ποσοστό, δεδομένου ότι αυτό αντίκειται στην ακαδημαϊκή δεοντολογία και υποβαθμίζει τις πανεπιστημιακές σπουδές (βλ. σχετική επιχειρηματολογία σε Άρθρα 12 παρ. 2 και 18 παρ. 2).

- ii. Σε συνάρτηση με τις παρατηρήσεις μας για το άρθρο 12 παρ. 2, iii και iv πιο πάνω: Ως προς το Ειδικό Καλλιτεχνικό Προσωπικό, αντίθετα από τα μέλη ΔΕΠ χωρίς πτυχίο, δεν θεωρείται αυτονόητη η διδακτική και ερευνητική τους επάρκεια. Συγκεκριμένα ορίζονται οι προϋποθέσεις ότι μπορούν να αναλαμβάνουν αυτοδύναμο διδακτικό έργο και επίβλεψη εργασιών πρώτου και δεύτερου κύκλου με απόφαση συνέλευσης, κατόπιν γνώμης του Καλλιτεχνικού Συμβουλίου, ενώ δεν υπάρχει αναφορά στην δυνατότητα να επιβλέπουν την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών.

Λαβαίνοντας υπ' όψιν τις επισημάνσεις στα i και ii αιτούμαστε να παρέχεται η δυνατότητα προσλήψεων Ειδικού Καλλιτεχνικού Προσωπικού και στα υφιστάμενα τμήματα τεχνών, με το πτυχίο ως απαραίτητη προϋπόθεση.

Συμπληρωματική πρόταση:

Μέλη ΕΕΠ

Ως προς τις θέσεις διδακτικού προσωπικού, στο νέο νομοσχέδιο δεν υπάρχει αναφορά σε θέσεις ΕΕΠ, οι οποίες υφίστανται στα δικά μας Τμήματα Τεχνών. Οι θέσεις αυτές είναι μόνιμες, αλλά δεν έχουν ερευνητικές απαιτήσεις, όπως οι θέσεις ΔΕΠ, παρόλο που για την πρόσληψη των υποψηφίων απαιτείται διδακτορικό δίπλωμα.

Προτείνουμε να διερευνηθεί η δυνατότητα η ΑΣΠΤ καθώς και τα δικά μας τμήματα να προκηρύσσουν θέσεις ΕΕΠ όπου να μην απαιτείται αποκλειστικά η κατοχή διδακτορικού διπλώματος ως προς τα ακαδημαϊκά προσόντα αλλά να γίνονται δεκτοί και υποψήφιοι με πτυχίο και αναγνωρισμένο καλλιτεχνικό έργο.

Άρθρο 18

Μεταβατικές διατάξεις ως προς την στελέχωση της ΑΣΠΤ με διδακτικό ερευνητικό προσωπικό.

---

³ Υπόμνημα προς το ΥΠΑΙΘΑ σχετικά με την διδασκαλία των Τεχνών στο Πανεπιστήμιο (13/5/24).

Παράγραφος 1

Στο εν λόγω άρθρο παρ. 1, ορίζεται ότι για τρία έτη από την έναρξη ισχύος του νέου νομοσχεδίου μέλη ΔΕΠ άλλων ΑΕΙ με συναφές γνωστικό αντικείμενο μπορούν να αιτούνται την μετακίνησή τους σε τμήματα της ΑΣΠΤ «**κατά παρέκκλιση των προϋποθέσεων** του άρθρου 153 του ν. 4957/2022 (Α 141)».

Ειδικότερα, με την πρόβλεψη αυτή παρέχεται η δυνατότητα μετακίνησης μελών ΔΕΠ Τμημάτων ΑΕΙ της περιφέρειας προς τα τμήματα της ΑΣΠΤ τα οποία εδρεύουν στην Αθήνα και στην Θεσσαλονίκη. Η δυνατότητα αυτή αποκλείεται στον νόμο 4957/2022 ο οποίος θέτει και αρκετές άλλες προϋποθέσεις ως προς την μετακίνηση.

Παρατηρούμε τα εξής:

- i. Η εισαγωγή της παρέκκλισης από τον ισχύοντα νόμο απειλεί τα δικά μας Τμήματα Τεχνών με αποψίλωση, ιδιαίτερα τα τμήματα που εδρεύουν στην περιφέρεια. Τα περιφερειακά τμήματα ως γνωστόν, αντιμετωπίζουν σοβαρά λειτουργικά προβλήματα τα τελευταία χρόνια λόγω του υψηλού κόστους ζωής αλλά και της ίδρυσης των ιδιωτικών πανεπιστημίων, που περιορίζουν τις εγγραφές των εισακτέων.
- ii. Επιπλέον, κατά την μεταμνημονιακή εποχή οι θέσεις ΔΕΠ διατίθενται στα πανεπιστήμια με μεγάλη φειδώ.
- iii. Η κατ'εξαίρεση ρύθμιση του Άρθρου 18 παρ. 1 που εισάγει το νέο νομοσχέδιο, έστω και για τρία χρόνια, θέτει τα Τμήματα Τεχνών σε ανταγωνιστική θέση ως προς την ΑΣΠΤ. Τουναντίον, εμείς προσβλέπουμε στην καλή συνεργασία με την νέα Σχολή και στις συνέργειες που θα δημιουργηθούν προς όφελος όλων μας.

Συνεπώς, για τους παραπάνω λόγους:

Προτείνουμε την αφαίρεση της πρόβλεψης 18 παρ. 1 στο νέο νομοσχέδιο. Εναλλακτικά, συμφωνούμε να διατηρηθεί η ρύθμιση αυτή εφόσον προστεθεί η πρόβλεψη να διατίθεται άμεσα νέα θέση ΔΕΠ προς κάθε Τμήμα από όπου μετακινείται κάποιο μέλος ΔΕΠ προς την ΑΣΠΤ.

Παράγραφος 2

Στο άρθρο 18 παρ. 2 προβλέπεται ότι κατά 4 πρώτα έτη από την έναρξη λειτουργίας της ΑΣΠΤ δύναται να εκλεγεί σε θέση ΔΕΠ κάτοχος τίτλου σπουδών Ανώτερης Σχολής Καλλιτεχνικής ή Μουσικής Εκπαίδευσης.

Συνεπώς:

- Με αυτή την ρύθμιση (όπως και στο Άρθρο 12 παρ. 2) **παρέχεται η δυνατότητα να παρακάμπτεται η προϋπόθεση κατοχής πτυχίου** για την υποβολή υποψηφιότητας σε θέση μέλους ΔΕΠ στην ΑΣΠΤ (Άρθρο 12 παρ. 1).
- Επιπλέον, δεν αναφέρεται εάν, σε αυτή την περίπτωση, ο υποψήφιος θα πρέπει να πληροί τις υπόλοιπες προϋποθέσεις που τίθενται στο Άρθρο 12 παρ. 1.

Για τους λόγους που έχουμε αναπτύξει λεπτομερώς πιο πάνω (βλ. παρατηρήσεις επί του Άρθρου 12 παρ. 2 i – iv), **εισηγούμαστε στην αφαίρεση της εν λόγω ρύθμισης.**

Κατανοούμε την ανάγκη οι άξιοι και έμπειροι δάσκαλοι των Ανώτερων Σχολών παραστατικών τεχνών να μπορούν να διεκδικήσουν θέσεις στην νέα Πανεπιστημιακή Σχολή.

Ωστόσο, προκειμένου να διασφαλιστεί η ακαδημαϊκή εγκυρότητα της ΑΣΠΤ, **θεωρούμε ότι πρέπει να αποκλείεται απολύτως η διεκδίκηση θέσεων ΔΕΠ χωρίς την κατοχή πτυχίου, όπως ισχύει επί του παρόντος στα ΑΕΙ κατά τον ν. 4957/2022.**

Άξονας 3

Τα επαγγελματικά δικαιώματα που εξασφαλίζει το νέο ΠΕ Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης

Άρθρο 4

«Αποστολή [Ανώτατης Σχολής Παραστατικών Τεχνών]»

Παράγραφος 1γ

Η Ανώτατη Σχολή Παραστατικών Τεχνών θα έχει δυνατότητα παροχής «παιδαγωγικής εκπαίδευσης, κατάρτισης, επιμόρφωσης και εξειδίκευσης», άρα οι απόφοιτοι/ες θα μπορούν να διδάξουν στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Παρατηρούμε ότι δεν διευκρινίζεται αν οι απόφοιτοι/ες θα έχουν τη δυνατότητα να ενταχθούν στους υπάρχοντες κλάδους ΠΕ79 (Μουσικής) και ΠΕ91 (Θεατρικής αγωγής) ή θα ενταχθούν σε έναν γενικότερο κλάδο ΠΕ Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης ανάλογο με τον κλάδο ΚΕ των αποφοίτων των Ανώτερων Καλλιτεχνικών Σχολών.

Επισημαίνουμε ότι

- **Εν όψει των αναμενόμενων ρυθμίσεων για την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια, κατ' εφαρμογή ή τροποποίηση του άρθρου 99 του νόμου 4957/2022 περί Πιστοποιητικού Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, βρίσκεται σε εκκρεμότητα το θέμα των επαγγελματικών προσόντων όλων των αποφοίτων. Αν ισχύσει το άρθρο 99 του νόμου 4957/2022 ως έχει, τότε όλοι και όλες οι απόφοιτοι/ες των τμημάτων Τεχνών των ΑΕΙ θα πρέπει να αποκτήσουν πιστοποιητικό**

Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας σε πρόγραμμα σπουδών διαφορετικό από αυτό του κύριου πτυχίου τους

- Αν οι απόφοιτοι της Νέας Σχολής μπορούν να προσληφθούν στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, τότε θα υπάρξει μια πληθώρα αποφοίτων που θα διεκδικούν την πρόσληψή τους στα σχολεία.

Προτείνουμε:

- Να προσδιοριστεί σε ποιους κλάδους ΠΕ θα ενταχθούν οι απόφοιτοι/ες της Ανώτατης Σχολής Παραστατικών Τεχνών και με ποιες προϋποθέσεις. Να προβλεφθεί κλάδος για τους απόφοιτους/ε της των Τμημάτων Ορχηστρικής Τέχνης.
- Να προβλεφθεί ποσοστοποίηση των υποψηφίων στις προκηρύξεις πρόσληψης ανάλογα με το Τμήμα αποφοίτησης με δεδομένο ότι οι απόφοιτοι/ες των υπαρχόντων Τμημάτων Θεατρικών Σπουδών ή Θεάτρου και Μουσικών Σπουδών είναι αριθμητικά περισσότεροι.

Άρθρο 35

Πρόσβαση στο επίπεδο έξι (6) του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων – Προσθήκη άρθρου 13Α στον ν. 1158/1981

Στις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 13 του νόμου 1158, δηλώνεται (παρ. 5) ότι οι «Διπλωματούχοι των Σχολών Δραματικής Τέχνης δύνανται να εισάγονται εις ιδρυθησόμενα Τμήματα ή Σχολές Θεατρολογίας» [με κάποιες προϋποθέσεις] και ότι (παρ. 6) οι «Πτυχιούχοι Τμημάτων ή Σχολών Θεατρολογίας δύνανται να διδάσκουν μαθήματα της ειδικότητός των εις τα Σχολεία Μέσης Εκπαιδευσεως». Άρα οι Διπλωματούχοι των Σχολών Δραματικής Τέχνης μπορούν να διδάξουν σε σχολεία μόνο αφού ολοκληρώσουν Τμήμα Θεατρολογίας των ΑΕΙ. Σύμφωνα με το υπό διαβούλευση νομοσχέδιο (άρθρο 35: «Πρόσβαση στο επίπεδο έξι (6) του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων»), στο άρθρο 13 του ν. 1158, προστίθεται στο τέλος ένα νέο άρθρο 13^Α «Πρόσβαση στο επίπεδο έξι (6) του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων».

Παρατηρούμε τα εξής:

- Το νομοσχέδιο διατηρεί την ισχύ του άρθρου 13 του νόμου 1158 και απλώς τη διευρύνει με την προσθήκη και των υπόλοιπων καλλιτεχνικών ειδικοτήτων των Ανώτερων Σχολών που μπορούν να εισαχθούν με κατατακτήριες εξετάσεις «σε Τμήματα Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) του ίδιου ή διάφορου καλλιτεχνικού αντικειμένου με τον τίτλο αποφοίτησης».
- Δεν είναι σαφές αν οι απόφοιτοι/ες των Ανώτερων Σχολών Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης δεν μπορούν να διδάξουν σε σχολεία χωρίς την ολοκλήρωση σπουδών σε ΑΕΙ.

Συνεπώς προτείνουμε τα εξής

Να εισαχθούν διευκρινίσεις στο υπό διαβούλευση νομοσχέδιο σε σχέση με το υπό ποιες προϋποθέσεις οι απόφοιτοι των Ανώτερων Καλλιτεχνικών Σχολών θα έχουν τη δυνατότητα να διδάξουν ως κλάδος ΚΕ στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια

Εκπαίδευση. Θα αρκεί η απόκτηση ενός Πιστοποιητικού Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας ή θα μπορούν να διδάξουν αφού πρώτα ολοκληρώσουν επιτυχώς ένα αντίστοιχο Τμήμα των ΑΕΙ;

Συμπερασματικά, απαιτούνται σημαντικές αλλαγές προκειμένου το νομοσχέδιο να ανταποκρίνεται στον ερευνητικό χαρακτήρα των Τμημάτων Τεχνών των ΑΕΙ.

Μια ριζικότερη λύση θα ήταν η ΑΣΠΤ να επανασχεδιαστεί, με πρότυπο το Τμήμα Εικαστικών Τεχνών της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών, το οποίο εκπαιδεύει εικαστικούς καλλιτέχνες υψηλού επιπέδου. Η προσέγγιση αυτή αποσκοπεί στην δημιουργία Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος για τις Παραστατικές Τέχνες όπου οι σπουδές θα έχουν κυρίως ή αμιγώς καλλιτεχνικό χαρακτήρα.

Η πρόταση αυτή έχει δύο βασικά πλεονεκτήματα:

1. Διασφαλίζεται και ενδυναμώνεται η σημαντική εκπαιδευτική παράδοση στις παραστατικές τέχνες που έχουν δημιουργήσει οι Ανώτερες Κρατικές Σχολές
2. Διακρίνεται σαφώς η ακαδημαϊκή ταυτότητα των πανεπιστημιακών Τμημάτων Τεχνών από την καλλιτεχνική ταυτότητα ΑΣΠΤ. Τα πρώτα παρέχουν συνδυαστική εκπαίδευση ερευνητικού, καλλιτεχνικού και παιδαγωγικού χαρακτήρα ενώ η ΑΣΠΤ θα παρέχει εργαστηριακή, αμιγώς καλλιτεχνική εκπαίδευση.

Εάν υιοθετηθεί η λύση του επανασχεδιασμού της ΑΣΠΤ ως αμιγώς καλλιτεχνικής Ανώτατης Σχολής, προτείνουμε

1. Να διατηρηθεί στο υφιστάμενο νομοσχέδιο η πρόβλεψη για την ίδρυση πανεπιστημιακών σπουδών Χορού. Σε αυτή την περίπτωση όμως εισηγούμαστε το νέο Τμήμα Χορού να λειτουργεί στο πρότυπο των δικών μας πανεπιστημιακών τμημάτων και όχι μέσω της ανωτατοποίησης των υφιστάμενων Κρατικών Σχολών Ορχηστικής Τέχνης.
2. Εισηγούμαστε επίσης να διατηρηθούν στο νομοσχέδιο οι ρυθμίσεις που διέπουν την ανωτατοποίηση των πτυχίων των Ανώτερων Καλλιτεχνικών Σχολών.

Στη δημοκρατία, και ιδιαίτερα ως προς ζητήματα που αφορούν στην παιδεία, οι αποφάσεις καθίστανται ωφέλιμες για το κοινωνικό σύνολο, λειτουργικές και επιδραστικές όταν διαμορφώνονται μέσω ευρύτερων συνεργασιών και διαβουλεύσεων. Δυστυχώς η συναινετική αυτή προσέγγιση δεν υιοθετήθηκε από το ΥΠΑΙΘΑ στο στάδιο της προετοιμασίας του παρόντος νομοσχεδίου. Ως επιστήμονες και καλλιτέχνες με υψηλή ειδίκευση αλλά και μεγάλη εμπειρία διδασκαλίας των Τεχνών στο πανεπιστήμιο, θα συμβάλουμε πρόθυμα στην εξεύρεση λύσεων στα προβλήματα που θέτουμε. Είμαστε στη διάθεσή σας για διευκρινίσεις.

Η οργανωτική επιτροπή,

Αναστασία Γεωργάκη,
Καθηγήτρια, Τμήμα Μουσικών Σπουδών ΕΚΠΑ
georgaki@music.uoa.gr

Κωνσταντίνος Τηλιγάδης,
Καθηγητής, Τμήμα Τεχνών Ήχου και Εικόνας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
gustil@ionio.gr

Μαρίνα Κοτζαμάνη
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Παραστατικών και Ψηφιακών Τεχνών
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
kotzaman@uop.gr

Με την συμβολή της:
Ιωάννας Παπαγεωργίου
Αναπληρώτριας Καθηγήτριας
Τμήμα Θεατρικών Σπουδών
Πανεπιστήμιο Πατρών
ipapag@upatras.gr